

Gergely Ágnes

A KASTÉLY ELŐTT

Mert minden fal több falrakást takar,
mert minden fal kezdettől otthonos,
mert kastélyfalak hiányaival
préri, puszta, sivatag, ugar
fel van szabdalva, mert tulajdonos
mindenki, aki követ köre hányt,
s kőművesként is élte a hiányt,

mert malteros ruháján ott a felt,
hogy viszonyait az rendezze át,
s az elbitangolt és a birtokolt,
akár a volt s a másé-mégse-volt,
egyenlő rangra váltja fel magát,
mert minden más vasvilla-éjbe hull,
s ami rommá lesz, felmagasztosul,

mert falnak vetett háttal kell tovább
élni pusztában és sivatagon,
nézni kihamvadt kandallót s a fát,
mely félig égett, és tükörbe lát,
s a fókuszban a régi fényfolyam
nem bír kitörni, melengetni se,
míg felszínén az árny lótusz-keze,

mert látni kell a sötét csarnokot,
az oszlopnál egy seprű elhever,
a múlt idő, mint porcelán, kopott,
nem tudnak külső fényt az oszlopok,
nincs, mit az ablak még halálra szel,
fagyott rügyekkel a cseresznyefák,
különlakozni nincs több külvilág,

mert a gránittömb a kapu előtt,
melyről lánc csüng a kockakőre le,
s a gálya, mely a tengerpartra nőtt,
ahol a szél nem ír homokredőt,
s nincs, aki eszmét társítson vele,
s az ottfelejtett fehér gyolcslepel
csak vérré gondol, másra úgyse kell,

s a falak alatt, az ásó nyomán
sorban vonulnak el a századok,
a templomon nem lebben néma szárny,
nem harsan hang a béna harsonán,
a próféta, akár a kő, halott,
a horizont a tengert elfödi,
Atlanti, Balti, Káspi, Földközi,

az ereket a nagy kéz rád köti,
lefognak az évezredek romok,
mozdulni sem tudsz, és a bábeli
csöndben magát rettegve átveti
a fényfolt, s az útszélen imbolyog,
ott, ahol végképp nincs már semmi nyom,
itt volt a bakter háza egykoron,

egy lépés: vérehulló fecskefű
és zöld hunyor emléke kőhöz ér,
s a kő alatt a kő is megfeszül,
és a tető cseréppé testesül,
s a harangszó mint tornyokon a bőr,
földön hunyor, kő, lépés, fecskefű,
mert rommá lenni mégsem egyszerű,

mert minden rom épséget álmodik,
s a toronytérbe úgy dől az idő,
hogy gazdátlanok azt sem látod itt,
ki a kőből jobb létre változik,
s új évezredig mondja el a kő,
hogy földje gyulladt, és álma lobos.
Mert minden rom kezdettől otthonos.

Michał Głowiński

REALIZMUS ÉS DEMAGÓGIA

Balogh Magdolna fordítása

A régi sajtót lapozgatva olykor ilyesféle hirdetésekre bukkanhatunk: „*Férjem adósságaiért felelősséget nem vállalok.*” (Olykor „*feleségem*” változatban is fellelhető, de a mi szempontunkból lényegtelen a különbség.) Ez a megfogalmazás jutott eszembe, amikor azokon a nagy irodalmi áramlatokon töprengtem el, amelyek évtizedek vagy évszázá-